

INDENRIGSMINISTERIET

Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt
Amtsgården
Kongens Vænge
3400 Hillerød

Dato 5. september 1990
Kontor 4. k.
Sag nr 1990/122/0401-2
Sagsben mk/eot

Indenrigsministeriet har i dag skrevet således til Per-Oluf Johansson, Box 58, 3450 Allerød:

"I skrivelse af 26. juli 1990 har De rettet henvendelse til Indenrigsministeriet i anledning af, at Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt ikke vil realitetsbehandle Deres klage af 14. juni 1989 over en beslutning truffet af Allerød Byråd.

Det fremgår af det materiale, De har indsendt til Indenrigsministeriet, at landinspektør J. Hyldegaard Jensen på vegne af Tove Rasmussen den 17. marts 1989 har ansøgt om dispensation fra kommuneplanlovens § 40 om mindste grundstørrelse i forbindelse med en ansøgning om udstykning af matr. nr. 4 an, Lynge By, Lynge.

Allerød Kommunes tekniske forvaltning har den 4. april 1989 afslået at give dispensation fra kommuneplanloven.

Den 7. april 1989 har landinspektør J. Hyldegaard Jensen på ny ansøgt om dispensation. Ansøgningen er dels begrundet med de tekniske muligheder for stiføring, dels med at generne over for naboen ikke er store og endelig med henvisning til "de personlige problemer", som er anført i den første ansøgning.

Den 25. april 1989 har ejendomsudvalget behandlet sagen og vedtaget at imødekomme ansøgningen. Det fremgår, at sagen, efter Deres ønske, blev indbragt for byrådet.

Med skrivelse af 26. maj 1989 har Allerød Kommune sendt ansøgeren en afgørelse med følgende ordlyd:

"Under henvisning til Deres ansøgninger af 17. marts og 7. april i år skal vi herved meddele, at byrådet på møde den 17. maj 1989 har vedtaget at imødekomme Deres ansøgning, idet byrådet ved meddelelsen om dispensation fra kommuneplanlovens krav i § 40 om en mindstegrundstørrelse

på 700 m² samtidig har vurderet, at denne er uden betydning for de omboende, hvorfor der ikke er foretaget naboorientering efter lovens § 47, stk. 5, jfr. lovens § 47, stk. 6."

Det fremgår ikke af de medsendte bilag, hvad der gives som begrundelse for dispensationen.

Den 14. juni 1989 har De indbragt byrådets afgørelse for Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt.

Det fremgår endvidere af sagen, at tilsynsrådet den 27. juni 1989 rettede henvendelse til Planstyrelsen. I henvendelsen har tilsynsrådet anført:

"Såfremt Planstyrelsen med henvisning til bestemmelserne i afsnit G, pkt. 2, i Planstyrelsens cirkulære nr. 65 af 26. juni 1986 om lov om kommuneplanlægning afviser behandling af denne sag som klagesag efter kommuneplanlovens § 48 med den begrundelse, at klageren ikke er klageberettiget i sin egenskab af byrådsmedlem, skal tilsynsrådet anmode om at få sagen tilbagesendt hertil. Tilsynsrådet skal i så fald til brug for de videre overvejelser om, hvad der fra den kommunale tilsynsmyndigheds side kan foretages i sagens anledning, anmode Planstyrelsen om en vejledende udtalelse vedrørende de i klagen rejste spørgsmål."

Det fremgår af tilsynsrådets skrivelse af 21. juli 1989, at Planstyrelsen i en skrivelse af 12. juli 1989 har udtalt:

"Under henvisning til afsnit G, pkt. 2, i Planstyrelsens cirkulære nr. 65 af 26. juni 1986 om lov om kommuneplanlægning, kan styrelsen ikke behandle klagen, idet klager i sin egenskab af byrådsmedlem ikke er klageberettiget efter kommuneplanlovens § 48.

Det er endvidere styrelsens opfattelse, at en vejledende udtalelse i en sådan konkret sag i væsentligt omfang ville kunne tillægges samme betydning som en afgørelse efter kommuneplanlovens § 48.

På denne baggrund må styrelsen derfor afstå fra at fremkomme med en vejledende udtalelse."

I skrivelse af 20. juni 1990 afviser tilsynsrådet at behandle Deres klage med følgende begrundelse:

".... da tilsynsrådet ikke har mulighed for at tage stilling til det af Dem rejste spørgsmål, når der ikke kan tilvejebringes en vejledende udtalelse fra den inden for det omhandlede lovgivningsområde kompetente ressortmyndighed."

I den anledning skal Indenrigsministeriet udtale følgende:
Det almindelige tilsyn med Allerød Kommune varetages af Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt, jf. § 47, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, jf. lovebekendtgørelse nr. 31 af 22. januar 1990.

Indenrigsministeriet er ikke almindelig klageinstans i forhold til tilsynsrådets udtalelser. Derimod udøver Indenrigsministeriet et retligt tilsyn med tilsynsrådet. Tilsynet omfatter kun spørgsmål om, hvorvidt der er sket en tilsidesættelse af lovgivningen, herunder offentligretlige retsgrundsætninger som f.eks. krænkelse af en almindelig lighedsgrundsætning, jf. § 61 a i lov om kommunernes styrelse. Herudover kan Indenrigsministeriet afgive vejledende udtalelser om forståelsen og fortolkningen af den kommunale styrelseslovgivning og offentligretlige retsgrundsætninger.

Tilsynsrådet er heller ikke almindelig klageinstans i forhold til kommunale afgørelser, jf. § 61 i lov om kommunernes styrelse. Derimod kan tilsynsrådet af egen drift eller efter begæring tage sager op til behandling, herunder spørgsmålet om, hvorvidt en kommunes dispensation i medfør af § 47, stk. 1 fra § 40 i kommuneplanloven, jf. lovebekendtgørelse nr. 918 af 22. december 1989, har været ulovlig.

Det fremgår af § 48 i kommuneplanloven, at en kommunalbestyrelses afgørelse vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov, kan påklages til miljøministeren for så vidt angår retlige spørgsmål. Det fremgår af Planstyrelsens cirkulære nr. 65 af 26. juni 1986 om kommuneplanlægning, afsnit G, pkt. 2, at klageberettiget er "enhver, der skønnes at have den fornødne retlige interesse i spørgsmålets efterprøvelse". Det fremgår videre, at ud over afgørelsens adressater er såvel enkeltpersoner som organisationer, politiske partier, foreninger, borgergrupper m.fl., der kan påvise et lokalt tilhørsforhold til det omhandlede område, klageberettigede, samt at Planstyrelsen "i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige regler har statueret, at et medlem af kommunalbestyrelsen ikke i egenskab af kommunalbestyrelsesmedlem har adgang til at påklage kommunalbestyrelsens (flertallets) afgørelser, hvis den pågældende ikke i øvrigt er klageberettiget".

Det kommunale tilsyn viger normalt i det omfang, der efter lovgivningen er en særlig klagevej. Dette gælder ikke blot i de tilfælde, hvor den pågældende rekurs- eller klagemyndighed har videregående muligheder for prøvelse og omgørelse af den kommunale beslutning end den almindelige kommunale tilsynsmyndighed, men i alle situationer, hvor den særlige klagemyndighed kan afgøre klagen.

I visse tilfælde vil en særlig klagemyndighed ikke kunne tage stilling til, om en kommune har handlet i strid med lovgivningen, uanset at forholdet falder under klagemyndighedens generelle kompetence. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvor en i loven fastsat klagefrist er overskredet, hvor en klage er indgivet af en person, som ikke er klageberettiget i henhold til vedkommende lovgivning, eller hvor spørgsmålet om den kommunale myndigheds overtrædelse af loven slet ikke forelægges for klagemyndigheden, fordi den mulige lovovertrædelse ikke direkte kommer enkelte borgere til skade. I sådanne tilfælde vil det almindelige kommunale tilsyn være kompetent til at tage stilling til spørgsmålet om kommunens overholdelse af lovgivningen.

I de tilfælde, hvor tilsynsmyndigheden har beføjelse til at behandle en sag, har tilsynsmyndigheden efter Indenrigsministeriets opfattelse pligt til at reagere på henvendelser og lignende, der skaber et vist grundlag for at antage, at en kommune kan have truffet en ulovlig beslutning. Tilsynsmyndighedens eventuelle forpligtelse til at behandle en sag består uafhængigt af, om det er muligt at tilvejebringe en vejledende udtalelse fra den pågældende sektormyndighed.

På denne baggrund er det Indenrigsministeriets opfattelse, at Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt ikke har burdet afvise at behandle Deres klage over Allerød Byråds beslutning af 17. maj 1989 alene med den begrundelse, at det ikke har været muligt at opnå en vejledende udtalelse fra Planstyrelsen. Efter Indenrigsministeriets opfattelse burde tilsynsrådet have foretaget en vurdering af, om der på grundlag af Deres klage var grundlag for mistanke om, at byrådets beslutning var ulovlig og i bekræftende fald foretage en nærmere undersøgelse heraf.

Indenrigsministeriet har gjort Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt opmærksom på denne opfattelse og har anmodet tilsynsrådet om at tage sagen op til fornyet behandling.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt og Planstyrelsen."

Hvilket herved meddeles.

Som nævnt i skrivelsen, er det Indenrigsministeriets opfattelse, at de kommunale tilsynsmyndigheders beføjelse til at behandle en sag ikke er indskrænket til tilfælde, hvor det er muligt at tilvejebringe en vejledende udtalelse fra den pågældende sektormyndighed. Den kommunale tilsynsmyndighed har generelt beføjelse til at udtale sig om, hvorvidt der er sket overtrædelse af lovgivningen, herunder af offentligtretlige retsgrundsætninger, f.eks. en almindelig lighedsgrundsætning. I de tilfælde, hvor tilsynsmyndigheden har beføjelse til at behandle en sag, har tilsynsmyndigheden efter Indenrigsministeriets opfattelse også pligt til at reagere på henvendelser og lignende, der skaber et vist grundlag for at antage, at en kommune kan have truffet en ulovlig beslutning.

På denne baggrund er det Indenrigsministeriets opfattelse, at Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt ikke har burdet afvise at behandle Per-Oluf Johanssons klage over Allerød Byråds beslutning af 17. maj 1989 alene med den begrundelse, at det ikke har været muligt at opnå en vejledende udtalelse fra Planstyrelsen. Efter Indenrigsministeriets opfattelse burde tilsynsrådet have foretaget en vurdering af, om der på grundlag af klagen var grundlag for mistanke om, at byrådets beslutning var ulovlig og i bekræftende fald foretage en nærmere undersøgelse heraf.

Tilsynsrådet vil i sin eventuelle nærmere undersøgelse af sagen være henvist til at søge sagen oplyst på normal måde, herunder gennem høring af Allerød Byråd. I det omfang, tilsynsrådet måtte være i tvivl om konkrete retsspørgsmål på planlovgivningens område, som må antages at være af betydning for sagens afgørelse, vil tilsynsrådet kunne anmode Planstyrelsen om en generel udtalelse herom. Planstyrelsen vil efter Indenrigsministeriets opfattelse være forpligtet til at afgive en sådan udtalelse.

(Der kan henvises til Bent Christensen "Forvaltningsret. Forvaltningens opgaver og organisation", side 194, Peter Bak Mortensen i "Juristen" 1986, side 168-187 og Preben Espersen i "Juristen" 1988, side 137-158).

I denne anledning skal man anmode tilsynsrådet om at tage sagen op til fornyet behandling.

Der henvises til j.nr. 089-201-99-37-89.

Med venlig hilsen

Lauritz Hvidt